

in voor Groepswonen

OVER BEKENDE EN ONGEKENDE MOGELIJKHEDEN VAN GEMEENSCHAPPELIJK WONEN

interventies

initiatieven

innovaties

‘Een eilandje in de buurt’

Casa di Galleria is de zwierige naam van een klein appartementencomplex aan de Tak van Poortvlietstraat in Laakhavens. Achtendertig appartementen bestemd voor groepswonen. Beschut gebouwd achter flatgebouw de Lamel aan de Neherkade, maar midden in een levendige buurt. De heer Jouwert Kamstra (1939) woont er al zestien jaar: steun en toeverlaat voor veel van de andere bewoners, enthousiast lid van alle mogelijke (wijk)besturen, een bekende in de wijk. Casa di Galleria is een van de vijf wooncentra die de Humanistische Stichting Beschut en Groepswonen (HSBG) ondersteunt.

Jouwert Kamstra werd enthousiast voor Casa di Galleria, toen hij een vriendin van vroeger ontmoette die er een appartement had. ‘Ik was alleen, had een veel te groot huis en werd door die vriendin aangespoord in te schrijven. Ik zag er wel iets in. Niet omdat ik per se in een woongemeenschap wilde wonen, maar wel vanwege het gezelschap, bewoners zoals ikzelf. En de (humanistische) principes: naar elkaar omkijken, elkaar vrij laten, en respecteren hoe iemand is, heb ik al vroeg meegekregen. Ik ben vanaf m'n 17^e bij het Leger des Heils: voor elkaar zorgen is een tweede natuur.’

Culinaire tak

Kamstra werd als snel gevraagd voor de bewonerscommissie, die de belangen van de bewoners behartigt en activiteiten organiseert. ‘We drinken wekelijks koffie samen, er is een ‘sjoelclub’, en sinds kort is er de ‘culinaire tak’: een keer in de zoveel tijd een gezellige avond met een borreltje en lekker eten. Een doorslaand succes! Niets is verplicht. Je komt als je er zin in hebt. Maar iedereen is welkom, en voor nieuwe bewoners is het dé manier om mensen te leren kennen.’ Typerend voor deze woongroep vindt hij het veilig en beschut wonen. ‘Iedereen houdt

zijn buurman of -vrouw een beetje in de gaten, dat is afspraak. Iemand al twee dagen niet gezien? Klop dan aan bij de bewonerscommissie. Die neemt actie.’ En beschut? ‘We wonen hier, afgeschermd van de drukke doorgaanswegen, met elkaar als op een eilandje in de buurt.’

Aantrekkelijk voor wijkbewoners

Dat betekent niet dat Casa di Galleria ontoegankelijk is voor de buurt. Integendeel. De woongemeenschap trekt juist mensen aan die al in Laak woonden en graag in hun eigen vertrouwde wijk willen blijven. Ook mensen die er vroeger een huis hadden of die er dicht bij familie willen wonen, melden zich specifiek aan voor dit wooncomplex. Zoals de bewoner die een tijdje bij zijn kleinzoon op de Neherkade in huis was. Die laatste ontdekte de woongemeenschap en vond het een ideale plek voor zijn opa: ‘Lekker dichtbij!’ Of een bewoonster die Casa di Galleria uitkoos, puur omdat ze van buurten zoals Laakkwartier houdt, en de humanistische grondslag waardeert. Zo fungeert de woongemeenschap ook op een andere manier als een eilandje in de buurt.

■ *Vervolg op pagina 2*

IN VOOR GROEPSWONEN IS EEN UITGAVE VAN STICHTING SING

SING

in
deze editie

INKIJKJE IN LAAKS
WOONCOMPLEX
CASA DI GALLERIA

1

SIKKO BAKKER (MIDDIN)
OVER MOGELIJK
NIEUWE VERBINDINGEN
WONEN EN ZORG

3

GESPREK MET
LATIF BOUJADA,
SOCIAAL BEHEERDER
BIJ VESTIA

4

Casa di Galleria

in
beeld

Woongemeenschap op
humanistische grondslag

aantal
appartementen

38

aantal
vrouwen

29

aantal
mannen

14

Wekelijks samen koffie drinken in de serre bij de tuin.

Ga mee!

Namens de bewonerscommissie zit Jouwert Kamstra (onder meer) in Wijkberaad Laakhavens, een stichting die gerund wordt door vrijwilligers en met kleine subsidies wijkactiviteiten organiseert. ‘Er zijn informatiemiddagen over zaken die in Laakhavens spelen, en een jaarlijks wijkfeest bijvoorbeeld. Zo houden we de Laakse bewoners op de hoogte en brengen we ze bij elkaar. Op die manier kweek je betrokkenheid. En dat werkt.’ Hij komt net terug van een vergadering met het Gemeentemuseum: ‘We hebben met het museum een ‘cultureel avondje uit’ geregeld voor alle ‘buren’ uit Laak: met muziek, workshops en rondleidingen.

gen. Er is gratis busvervoer vanuit vier adressen in de wijk. Daarvoor maak ik hier uiteraard veel reclame: Ga mee! Leer je burens kennen!’

Meer dan wonen

De bewoners van Casa di Galleria huren hun appartement van Woonzorg Nederland (WZN). Deze organisatie verhuurt woonruimten aan senioren en mensen met een beperking. Daarbij zoekt zij ook – in samenwerking met bijvoorbeeld zorgaanbieders – naar een passend aanbod van diensten en zorg voor mensen die er wonen. Voor Casa di Galleria is WZN een samenwerking aangegaan met *Humanitas Woonzorgplus*, dat inmiddels gefuseerd is met zorg-

organisatie *Florence*. Bewoners van de Casa kunnen behalve bij hun eigen huisarts of zorgaanbieder, nu ook met zorgvragen terecht bij de bewonersconsulent van WZN. Die brengt ze verder naar Florence.

In Casa di Galleria komt af en toe een appartement vrij. Staan er mensen op de wachtlijst, dan zijn zij de eersten die worden uitgenodigd. Goede kans dat het bewoners uit Laak zijn, regelmatig verschijnen er in het krantje van het Wijkberaad oproepen om in te schrijven. De insteek: wat is er nu mooier dan in je eigen buurt te blijven wonen als je ouder wordt? ■

in
het nieuws

Doe-het-zelf in wonen, zorg en welzijn

Deze zomer bouwen bewoners in Nijmegen zelf met stro, leem en hout aan hun ecologische woonwijk. Deze ‘Initiatiefgroep Ecologisch Wonen Nijmegen’ *Iewan* werkt aan een eigen nieuwbouwwijk met sociale huurwoningen. Dit in samenwerking met woningcorporatie Talis en bouwbedrijf Vastbouw, de Woningbouwvereniging Gelderland (WBVG), de gemeente Nijmegen en de provincie Gelderland. De woongemeenschap biedt plek aan gezinnen, woongroepen, alleenstaanden en tweepersoonshuishoudens. Rond de 40 volwassenen en 10 kinderen delen een aantal gemeenschappelijke ruimtes en voorzieningen. Er komt een meergeneratiewoongroep en een multifunctioneel gebouw met een openbare functie voor activiteiten.

INFORMATIE: www.iewan.nl

Al veel doe-het-zelf trajecten

Dit project past helemaal in de huidige tijdgeest, waarin mensen zelf hun wensen op het vlak van wonen, zorg en welzijn realiseren. Er zijn al 100 zorgcoöperaties in Nederland, en 600 woongemeenschappen voor ouderen, waarvan 60 voor oudere migranten. Ook runnen buurtbewoners buurthuizen zoals ‘buurthuis ONS in de Bredase wijk Geeren-Zuid, dat beheerd wordt door een coöperatief bewonersbedrijf. Dertien buurtbewoners runnen het goedlopende wijkrestaurant, doen de zalenverhuur en verzorgen de schoonmaak van het gehele pand. Er zijn talloze voorbeelden van dit soort ‘doe-het-zelf’ trajecten. Het vraagt behoorlijk wat energie en doorzettingsvermogen van de mensen en een faciliterende en ondersteunende houding van professionals.

Denktanksessie

Vrijdag 10 oktober 2014 houdt de Universiteit Utrecht in samenwerking met Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg een denktanksessie over de zoektocht naar nieuwe mogelijkheden voor collectieve actie.

INFORMATIE: www.kcwz.nl/agenda/vergrijzing-probleem-of-kans

De buurt is de plek

Niet zo lang geleden voorspelden geografen en andere wetenschappers het einde van de buurt. Het enige wat wijkbewoners en buurtgenoten met elkaar zou verbinden was het gebruik van voorzieningen. Er zou nauwelijks sprake zijn van collectief gedeelde, territoriale kaders en van consensus over buurtidentiteit en buurtgebondenheid.

Technologische en sociaal-culturele ontwikkelingen versterkten deze opvatting later. Door deze ontwikkelingen ontstond de mogelijkheid om het gebruik van voorzieningen naar eigen inzicht en voorkeur in te richten. De wijk of de buurt zou het afleggen tegen opkomende netwerken en virtuele gemeenschappen. Binnen deze gemeenschappen van gelijkgestemden, die intensief contact met elkaar onderhouden, is geen behoefte aan contact met anderen en ongewone ervaringen.

Met het uitbrengen van de nota ‘Vertrouwen in de buurt’ (2005) heeft de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid een aanzet gegeven tot de herontdekking van de buurt. Die herontdekking deed ook nieuwe beroepen ontstaan, zoals buurtregisseurs, straatcoaches, wijkmariniers en managers van wijkteams. Deze beroepen ontlenden het bestaansrecht aan het beeld dat sommige buurten nog steeds de plek zijn waar problemen zich ophopen. Een ongewone en hoopgevendende ervaring is de ontdekking van burgerinitiatieven die getuigen van vertrouwen in de buurt en in het sociaal kapitaal van actieve en betrokken wijkbewoners.

Atlin Sandvliet
Directeur van SING

INTERVIEW MET SIKKO BAKKER (MIDDIN)

Kansen voor nieuwe verbindingen tussen wonen en zorg

De scheiding van wonen en zorg heeft verregaande consequenties voor de inrichting van de gehandicaptenzorg. Woonzorgvoorzieningen voor personen met een lichte indicatie moeten zoeken naar nieuwe woonvormen die binnen de nieuwe financieringskaders passen, zonder dat dit ten koste gaat van kwaliteitseisen. De financiering van de woonfunctie is weliswaar gekanteld of afgebouwd, maar de behoefte aan een veilige en enigszins structurende woonomgeving blijft bestaan. Is gemeenschappelijk wonen, zoals wooninitiatieven van ouders met een kind met een beperking, een wenkend perspectief? Deze vraag stond centraal tijdens het interview met Sikko Bakker, directeur sociaal domein van zorgaanbieder Middin.

Middin is een brede zorgaanbieder binnen de regio's Haaglanden en Rijnmond. Zij biedt huisvesting, zorg en verschillende vormen van opvang en begeleiding aan ruim 4000 personen, cliënten met een verstandelijke, lichamelijke of een meervoudige beperking. Ongeveer de helft van de cliënten heeft intramurale zorg.

Samenwerking binnen wijken

Sikko Bakker denkt dat Middin vooral voor deze doelgroep van moeten zoeken naar arrangementen om de zorginhoudelijke en financiële risico's op te vangen die, volgens hem, kunnen ontstaan bij de herinrichting van het sociale domein. 'Het scheiden van wonen en zorg en de bezuiniging die daaraan is gekoppeld, zijn fors en zullen hun uitwerking niet missen.' Middin heeft al keuzes gemaakt om het aanbod beter af te stemmen op veranderingen binnen de AWBZ en de WMO. 'Er zijn nieuwe woonvormen gerealiseerd, zoals geschakeld wonen. Bij deze woonvorm wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande sociale en zorgstructuren binnen de wijken. Wij spelen ook in op prioriteiten van

gemeenten en zoeken binnen wijken naar samenwerkingspartners waarmee wij meer kunnen doen voor onze cliënten, zoals bemiddelen voor werk bij bedrijven in de buurt. Ook belangrijk om te noemen is dat wij nauw samenwerken met woningcorporatie Vidomes, om in te spelen op de veranderingen binnen de Wmo.'

Opvangen en begeleiden binnen een normale omgeving

De organisatie heeft fors moeten ingrijpen, maar uiteindelijk is volgens Bakker de basis gelegd voor een organisatie die toekomstbestendig is. 'Middin heeft gewerkt aan nieuwe allianties. Wij willen in samenwerking met andere zorgverleners, zoals Ipse de Bruggen, kijken of het concept van bijvoorbeeld het gezinshuis een goed alternatief is om kwalitatief goede zorg te kunnen blijven leveren. Bij deze woonvorm zorgt het inwonend gezin voor veiligheid, structuur en eerste opvang. Er wordt zo optimaal mogelijk ingespeeld op de opvoedkundige waarde van de groep en op het probleemoplossend vermogen van sociale verbanden die van belang zijn voor de cliënt. Wij willen doorgaan met het normaliseren van de

zorg. Met een sterke focus op de wijk wil Middin ook beter gebruik maken van het sociaal kapitaal van de buurt.'

Financiering van deze alternatieven blijft volgens Bakker een probleem. Een combinatie van Zorg in natura, pgb en het budget voor het VPT (Volledig Pakket Thuis) biedt mogelijkheden.

Positief tegenover ouderinitiatieven

Tijdens het gesprek kwam ook het verschil tussen woonzorgvoorzieningen en woongemeenschappen ter sprake. Is Middin bereid te investeren in woongemeenschappen, zoals wooninitiatieven van ouders van kinderen met een beperking? Een belangrijk kenmerk van deze initiatieven is dat de ouders de regie voeren over zowel de woon- als de zorgfunctie. En dat de aanvullende zorg, die veelal door een grootschalige zorgaanbieder wordt geleverd, geschiedt op basis van leveringsvoorwaarden die jaarlijks worden vastgesteld. Middin staat volgens Bakker zeer positief tegenover ouderinitiatieven: 'Ik beschouw ze als een goede aanvulling aan de aanbodzijde. Wij moeten wel erkennen dat deze woonvorm niet voor iedereen geschikt is en dat er het nodige bijkomt om het wonen en zorg op een verantwoord niveau te krijgen en te houden. Vaak zie je dat er bij de start onvoldoende rekening wordt gehouden met de zorgzwaarte van de bewoners.'

Initiatiefgroepen zijn welkom

Groepen van ouders die een wooninitiatief willen starten kunnen beroep doen op de inbreng van Middin. Een initiatiefgroep kan gebruikmaken van netwerken die Middin op wijkniveau heeft opgebouwd. Deze netwerken kunnen van belang zijn voor activiteiten

op het gebied van ontmoeting, participatie en welzijn.

Bakker benadrukt dat het van belang is dat de samenwerking vooral gebaseerd is op de bijdrage die van Middin wordt verwacht op het gebied van zorg. Op dit gebied wil Middin zich onderscheiden als een samenwerkingspartner die kwalitatief goede zorg biedt. 'De regisserende rol en verantwoordelijkheid van de ouders worden niet betwist, maar juist benut. Het is van essentieel belang dat Middin en de initiatiefgroep gedeelde opvatting hebben over de kwaliteit van de zorg, de rol en inbreng van de ouders en over de bevoegdheden van Middin en de initiatiefgroep.'

De duur van de overeenkomst

De kwaliteit en continuïteit van zorg stellen eisen aan de kwaliteit van de medewerkers. Daarom zal Middin, aldus Bakker, ook eisen moeten stellen aan de duur van de overeenkomst over de te leve-

ren zorg aan een ouderinitiatief. 'Wij willen altijd de beste mensen inzetten voor de zorg en moeten dus ook investeren in de medewerkers of vrijwilligers die wij aan een ouderinitiatief koppelen. Een contract voor een jaar biedt onvoldoende basis voor de gewenste investeringen in de kwaliteit en continuïteit van onze aanvullende inbreng. Als je daadwerkelijk wilt investeren in goed personeel zal men met elkaar een contract moeten tekenen voor een langere periode. Het resultaat moet erop gericht zijn dat de woonzorgomgeving rust en veiligheid biedt. Het langdurige samenwerkingsverband kan dan gebaseerd worden op een gedeelde zorgopvatting die kwaliteit van leven vooropstelt. Bedrijfseconomisch gezien is het ook niet aantrekkelijk voor een zorgaanbieder als men een contract aangaat dat korter duurt dan vijf jaar, gezien de rechten van medewerkers.' ■

Sikko Bakker

Directeur sociaal domein van zorgaanbieder Middin.

in
het nieuws

Ouderinitiatief, waar begin je aan?

Door veranderingen in de zorg gaan veel ouders van jongeren met een beperking op zoek naar alternatieven om de zorg voor hun kind te organiseren. Zij zien in een wooninitiatief – op te zetten met gelijkgestemden – de mogelijkheid om de regie over wonen en zorg voor hun kinderen in eigen hand te houden. Zorgverlener Ipse de Bruggen organiseerde onlangs met SING en andere deskundigen een bijeenkomst om ouders te wijzen op nieuwe kansen voor ouderinitiatieven. En om te informeren over wat er komt kijken bij het opzetten en begeleiden ervan.

Verschillende onderwerpen kwamen ter sprake, zoals: hoe vind je gelijkgestemden? Welke instellingen en organisaties bieden begeleiding? Hoe regel je de financiële kant? Twee mooie voorbeelden illustreerden de praktijk.

- **Woon Initiatief Midden-Delfland** is een huis voor twaalf bewoners. Hun ouders wilden dat zij in de buurt konden blijven wonen, waar ze gewend waren. Dat lukte (na een zeer lang traject).
- In Leidschenveen staat sinds 2008 wooncomplex **de Kip** (Kleinschalig integraal project): dertien appartementen voor twee woongroepen. Met eraan vast gebouwd dagactiviteitencentrum **De Smulhoeve**, een horecagelegenheid van Ipse de Bruggen.

Ondersteuning

Waar vindt u ondersteuning als u overweegt een ouderinitiatief te starten?

Stichting SING kan als 'schakel' optreden tussen ouders en de verschillende belanghebbende (Haagse) partijen zoals de gemeente en de verschillende corporaties. Zij biedt verder onder meer begeleiding en advisering tijdens de bouwfase, ondersteuning bij groepsvorming, (themabijeenkomsten, trainingen), organisatieontwikkeling, en mediation.

Verder zijn er onder meer de landelijke organisaties **Per Saldo**, belangenvereniging van en voor mensen die hun zorg en begeleiding zelf willen regelen met een persoonsgebonden budget en het **Landelijk Steunpunt Wonen**.

MEER INFORMATIE:

Wooncomplex de Kip:
Woon Initiatief Midden-Delfland:
Ondersteuning:
Persoonsgebonden budget:
Landelijk Steunpunt Wonen:

www.dekip.info
www.stichtingwimd.nl
www.stichtingsing.nl
www.pgb.nl
www.woonzelf.nl

‘Begripvol, maar beslist’

Waar mensen bij elkaar wonen, ontstaat contact. En vrijing! Sociaal beheerder Latif Boujada weet er alles van. Voor woningcorporatie Vestia heeft hij wooncomplexen in Den Haag centrum onder zijn hoede: portiekwoningen en flatgebouwen, senioren- en aanleunwoningen, ook enkele gebouwen voor groepswonen. Sommige ‘draaien als een zonnetje’, bij andere is het nodig dat hij optreedt, als bemiddelaar bij onenigheid tussen bewoners, of met straffere maatregelen. Dat is slechts één aspect van zijn werk. Algemeen gesproken ‘waakt’ hij over het woonklimaat in en om de gebouwen. Goed voor de bewoners, en goed voor het vastgoed.

Collectief onderhoud aan het hofje van Vredebest (Westeinde). ‘We willen daar alles weer terugbrengen in één staat: ramen, deuren, en de tuin. Ik wil dat daardoor het woonklimaat verbetert, en dat de tuin bijvoorbeeld beter benut wordt. Winst voor de mensen die er wonen en goed beheer van de huizen.’

Latif Boujada (33) is juist langs geweest bij vertegenwoordigers van een woongemeenschap, die wilden overleggen over de aanleg van de gemeenschappelijke tuin. Hij had vandaag ook een bemiddelingsgesprek tussen twee huurders van een ander complex die het met elkaar aan de stok hadden. In zijn gebied heeft hij verder te maken met een appartementsgebouw waar de woonsfeer zwaar te lijden had onder de manier van leven van sommige bewoners. Daar was actie geboden.

Wat voor iemand moet je zijn voor zo’n baan?

Latif Boujada: ‘Je moet natuurlijk interesse hebben in mensen, je kunnen inleven, kunnen begrijpen wat ze beweegt, maar ook kunnen optreden, communicatief vaardig zijn. De opleidingen die ik heb gevolgd, waren erop toegespitst: ik studeerde aanvankelijk sociale dienstverlening en ben doorgegaan met HBO maatschappelijk werk. Overigens niet zonder slag of stoot! Ik ging zonder diploma van school af op m’n 15^e, kreeg spijt toen ik 20 was en besloot alsnog diploma’s te gaan halen. Waarom? Ik wilde niet ‘afglijden’ zoals ik dat zag gebeuren bij anderen in mijn omgeving. Als stagiair kwam ik vervolgens bij de klantenservice van Vestia terecht. Juist bij Vestia, omdat het een woningcorporatie is die veel geïnvesteerd heeft in sociale woningbouw. Dat trok me aan. En na mijn stage heb ik er werk gekregen, sociaal beheer sloot goed aan bij mijn opleiding.’

<<
Latif Boujada

Heb je ervaring met woongemeenschappen?

‘Jazeker. Enkele van onze panden in het centrum zijn bestemd voor groepswonen. En met een aantal heb ik heel positieve ervaringen. Van Speijk bijvoorbeeld (een woongemeenschap die is aangesloten bij Groepswonen door Ouderen (GDO), red.), daar heb ik geen omkijken naar! De bewoners lossen vrijwel alles zelf op, vragen zelden om hulp. Ze gaan nu bijvoorbeeld de gemeenschappelijke tuin aanpakken, en daar hebben ze Vestia niet bij nodig. Dat juichen we uiteraard toe. Want voor ons is dat meervoudig voordeel. Ik heb er weinig werk aan, én de bewoners zijn zelf bereid te investeren in hun woongenot. Daardoor dragen ze bij aan een goed beheer van het vastgoed.’

Zie je in dat opzicht verschil tussen bewoners die in een woongroep wonen en individueel wonende senioren?

‘Mensen in een woongroep delen samen hun woonomgeving en vinden die belangrijk. Ze maken afspraken over de algemene ruimten en spreken elkaar aan

op zaken. Dat is bijvoorbeeld bij bewoners van seniorenflats of in portieken veel minder het geval. Je kunt wel zeggen dat bewoners van woongroepen doorgaans zorgvuldiger met elkaar en met hun gebouw omgaan, ja.’

We hebben het nu over de voorbeeldige woongemeenschappen. Wat doe je bij ‘wanbeheer’, overlast of ruzie?

‘In alle gevallen proberen de verhoudingen te herstellen tot normaal. Er is bijvoorbeeld ook een wooncomplex waar mensen elkaar het leven zuur maken en overlast bezorgen. Bewoners dienen klachten bij ons in, en daarmee gaan we uiteraard aan de slag. In dit geval proberen we te bemiddelen (soms met politie en instanties samen) en te zorgen dat de sfeer verbetert.’

Optreden betekent soms ook helpen?

‘Dat is zo. Ik heb een gebouw in beheer waar veel overlast was door drugs, alcoholmisbruik, geweld. Daar heb ik eerst onderzoek gedaan naar de omstandigheden, ben

bij mensen op bezoek gegaan. In iemands huis krijg je een beeld van zijn leven. Het geeft ook de gelegenheid misstanden te signaleren: dat iemand bijvoorbeeld in een totaal vervuilde flat woont, of vereenzaamd is. In zo’n geval schakel ik hulpverlening in. De bewoners hebben recht op woongenot, en soms kun je dan niet anders dan met sancties – uitzetting – optreden. Omdat dat de verhoudingen herstelt.’

Begripvol zijn, en bij problemen meewerken aan een oplossing. Maar ook kunnen optreden en zorgen dat de woonomgeving verbetert. Latif Boujada heeft afwisselend werk. ‘En vergeet de overleggen niet waaraan ik deelneem, zoals overlastpanden-overleggen en signalerings- en uitvoeringsoverleggen in verschillende centrumwijken. Overleggen met verschillende partners en instanties, o.a. met de GGD, politie (bijvoorbeeld over inbraakpreventie), en de gemeente, met Verenigingen van Eigenaren en bewonerscommissies. Heel belangrijk, die samenwerking.’ ■

<<
Overleg met bewoner van woongroep ‘Van Speijk’ over de aanpak van de tuin.

COLOFON IN VOOR GROEPSWONEN IS EEN UITGAVE VAN STICHTING SING

Torenstraat 172
2513 BW Den Haag
(070) 364 1983

www.stichtingsing.nl

TEKST Carla van den Bergen en Atlin Sandvliet

M.M.V. Jo-Anne Bodewes, Yvonne Witter, Eric Borggreve, Coos Wenholt

EINDREDACTIE Dialoog tekstbureau, Carla van den Bergen

HOOFDREDACTIE Atlin Sandvliet

FOTOGRAFIE Loes Schleedoorn

VORMGEVING LenShape

DRUK Drukkerij Aktief